

مؤسسه فرهنگی هنری
دیباگران تهران

به نام خدا

طرح ریزی واحدهای صنعتی

جلد اول

مؤلف:

Sunderesh S.Heragu

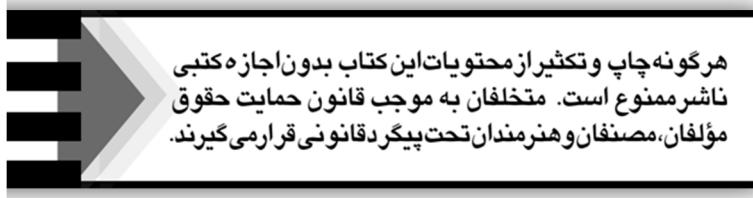
مترجمان:

دکتر فهیمه لطفیان دلوئی

(عضو هیئت علمی دانشگاه زابل)

مهندس مهدی اکبری

مهندس زهرا قاسمیان مبارکه

عنوان کتاب: طرح ریزی واحدهای صنعتی- جلد اول

مولفان: فهیمه لطفیان دلوئی- مهدی اکبری- زهرا قاسمیان مبارکه

سرشناسه: هرآگو، ساندرش اس. Sunderesh S, Heragu
عنوان و نام پدیدآور: طرح ریزی واحدهای صنعتی / مولف (ساندرش اس هرآگو)؛ مترجمان: فهیمه لطفیان دلوئی، مهدی اکبری، زهرا قاسمیان؛ ویراستار: مهدیه مخبری.
مشخصات نشر: تهران: دیباگران تهران: ۱۴۰۴: ۱۴۰۴: مشخصات ظاهری: ۴۱۲ ص: ۲ ج.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۱۸-۹۱۲-۹
وضعيت فهرست نویسي: فبيا
يادداشت: عنوان اصلی: Facilities design, Fifth edition (2022)
يادداشت: ج: (چاپ اول: ۱۴۰۴) (قبایا)
موضوع: کارخانه‌ها- طراحی و ساخت factories design and construction
موضوع: کارخانه‌ها- طرح و برنامه ریزی plant layout
موضوع: شناسه افزوده: طلطیان دلوئی، فهیمه، ۱۳۶۴- مترجم،
شناسه افزوده: اکبری، مهدی، ۱۳۷۷- مترجم،
شناسه افزوده: قاسمیان، زهرا، ۱۳۷۶- مترجم،
رده بندی کنگره: ۱۷۷
رده بندی دیوبی: ۶۵۸/۲۳
شماره کتابشناسی ملی: ۱۰۰۳۲۷۴۷

- ناشر: موسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران
- ویراستار: مهدیه مخبری
- صفحه آرایی: نازین نصیری
- طراح جلد: داریوش فرسایی
- نوبت چاپ: اول
- تاریخ نشر: ۱۴۰۴
- چاپ و صحافی: صدف
- تیراژ: ۱۰۰ جلد
- قیمت: ۵۹۰۰۰۰ ریال
- شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۱۸-۹۱۲-۹
نشانی واحد فروش: تهران، خیابان انقلاب، خیابان شهدای ۱۳۷۷، بین ۱۲ فور درین و فخر رازی - پلاک ۸۸ طبقه دوم - واحد ۶ تلفن: ۶۶۹۶۵۷۴۹- ۶۶۹۵۶۸۹۴
- فروشگاههای اینترنتی دیباگران تهران:

WWW.MFTBOOK.IR
www.dibagaran Tehran.com

dibagaran_publishing نشانی اینستاگرام دیبا @mftbook

هر کتاب دیباگران، یک فرصت جدید علمی و شغلی.

هرگوشی همراه، یک فروشگاه کتاب دیباگران تهران.

از طریق سایتهای دیباگران، در هر جای ایران به کتابهای ما دسترسی دارید.

فهرست مطالب

۱۰	مقدمه ناشر .....
۱۱	۱ مقدمه‌ای بر طراحی تسهیلات.....
۱۱	۱. مقدمه.....۱.۱
۱۵	۲. رویکرد حل مسائل طراحی مهندسی.....۲.۱
۱۵	۳. شناسایی مسئله.....۳.۱
۱۶	۴. گردآوری داده‌های مورد نیاز ۴.۱
۱۶	۵. ساخت یک مدل برای مسئله ۵.۱
۱۷	۶. توسعه الگوریتم برای مدل و حل آن.....۶.۱
۱۸	۷. ایجاد پاسخ‌های جایگزین، ارزیابی و انتخاب ۷.۱
۱۹	۸. اجرای جواب.....۸.۱
۲۰	۹. بازنگری مداوم پس از اجرا.....۹.۱
۲۰	۱۰. خلاصه ۱۰.۱
۲۰	۱۱. سوالات و تمرین‌های مروری ۱۱.۱
۲۲	۲ طراحی زنجیره تأمین.....
۲۲	۱۲. مطالعه موردی: طراحی زنجیره تأمین.....۱۲.۱
۲۶	۱۳. شرکت‌های نوآور برافکن مبتنی بر اینترنت ۱۳.۱
۲۸	۱۴. زنجیره تأمین شرکت‌های نوآور برافکن ۱۴.۱
۲۸	۱۵. نوآوری برافکن و نیروهای برافکن ۱۵.۱
۲۹	۱۶. دیجیتالی شدن ۱۶.۱
۳۰	۱۷. امنیت زنجیره تأمین ۱۷.۱
۳۲	۱۸. توزیع آخرين مایل ۱۸.۱
۳۲	۱۹. وسایل نقلیه خودران ۱۹.۱
۳۳	۲۰. اقتصاد اشتراکی ۲۰.۱
۳۴	۲۱. تولید افزایشی ۲۱.۱
۳۴	۲۲. واقعیت مجازی ۲۲.۱
۳۴	۲۳. ارز دیجیتال ۲۳.۱
۳۵	۲۴. پایداری ۲۴.۱
۳۵	۲۵. خلاصه ۲۵.۱

۲.۶ سوالات و تمرین‌های مروری ۳۵

۳ لجستیک و مدل‌های مکان‌یابی ۳

۳۶	۱.۱ مطالعه موردی انگیزشی ۳۶
۳۸	۱.۲ مقدمه ۳۸
۴۱	۱.۳.۱ لجستیک، مکان‌یابی و زنجیره تأمین ۴۱
۴۲	۱.۳.۲ عوامل مهم در تصمیمات مکان‌یابی ۴۲
۴۴	۱.۳.۳ روش‌های حل مسائل مکان‌یابی در فضای گسسته ۴۴
۴۴	۱.۴.۱ تحلیل کیفی ۴۴
۴۶	۱.۴.۲ تحلیل کمی ۴۶
۵۷	۱.۴.۳ مسئله مکان‌یابی کمینه بیشینه (MINMAX) ۵۷
۵۷	۱.۴.۴ تحلیل ترکیبی (Hybrid Analysis) ۵۷
۶۰	۱.۴.۵ روش‌های برای مسائل مکان‌یابی در فضای پیوسته ۶۰
۶۰	۱.۴.۶ روش میانه ۶۰
۶۷	۱.۴.۷ روش جاذبه ۶۷
۶۸	۱.۴.۸ روش ویسفلد ۶۸
۷۲	۱.۴.۹ مطالعه موردی: مکان‌یابی تسهیلات ۷۲
۷۷	۱.۴.۱۰ خلاصه ۷۷
۷۸	۱.۴.۱۱ سوالات و تمرین‌های مروری ۷۸

۴ مدل‌های مسیریابی و مکان‌یابی پیشرفته ۴

۸۵	۱.۱ مطالعه موردی انگیزشی ۸۵
۸۶	۱.۲ مقدمه ۸۶
۸۷	۱.۳.۱ مدل‌های مکان‌یابی ۸۷
۸۷	۱.۳.۲ مسائل چندتسهیلاتی با فواصل مستقیم ۸۷
۹۲	۱.۳.۳ مسائل چندتسهیلاتی با فواصل اقلیدسی ۹۲
۹۵	۱.۴.۱ مدل تخصیص ۹۵
۹۵	۱.۴.۲ مدل جریان شبکه ۹۵
۱۰۰	۱.۴.۳ مدل حمل و نقل دور محله‌ای ۱۰۰
۱۰۶	۱.۴.۴ مسئله مسیریابی وسایل نقلیه ۱۰۶
۱۰۷	۱.۵.۱ مدل‌های مکان‌یابی - تخصیص ۱۰۷
۱۰۸	۱.۵.۲ مدل پوشش مجموعه ۱۰۸
۱۱۲	۱.۵.۳ مدل مکان‌یابی - تخصیص بدون محدودیت ظرفیت ۱۱۲

۱۲۴	۳.۵.۴. مدل جامع مکانیابی - تخصیص
۱۲۹	۶. خلاصه
۱۲۹	۷. تمرین‌ها و سوالات مروری

برنامه‌ریزی تولید ادغامی ۵

۱۴۱	۱.۵. مقدمه
۱۴۳	۲.۵. مقابله با تقاضای متغیر
۱۴۴	۳.۵. مدل‌های برنامه‌ریزی تولید ادغامی
۱۴۴	۱۰.۳.۵. مدل تولید با فرض امکان سفارشات عموق و نگهداری موجودی و بدون اضافه کاری
۱۴۶	۱۲.۳.۵. مدل تولید با امکان نگهداری موجودی، اضافه کاری و برون‌سپاری و بدون سفارشات عموق
۱۴۶	۱۳.۳.۵. فرموله کردن یک مسئله برنامه‌ریزی تولید با برنامه‌ریزی خطی
۱۵۰	۱۴.۳.۵. مدل اندازه انباشته پویا
۱۵۵	۱۵.۳.۵. مدل‌سازی مسئله برنامه‌ریزی تولید به صورت مسئله کوتاه‌ترین مسیر
۱۵۹	۱۶. خلاصه
۱۶۰	۱۷. تمرین‌ها و سوالات مروری

تحلیل محصولات و تجهیزات ۶

۱۶۳	۱.۶. مقدمه
۱۶۳	۲.۶. تحلیل محصول
۱۶۳	۱۱.۲.۶. فهرست مواد (BOM)
۱۶۵	۲۰.۲.۶. نمودارهای مونتاژ
۱۶۶	۳۰.۲.۶. نقشه مهندسی
۱۶۷	۴۰.۲.۶. برگه مسیر
۱۶۸	۵۰.۲.۶. نمودار فرآیند عملیات
۱۷۰	۳۶. انتخاب تجهیزات
۱۷۴	۱۳.۶. مدل‌های سنتی
۱۷۶	۲۱۳.۶. مدل صف
۱۷۷	۴۶. تحلیل نیازمندی‌های نیروی انسانی
۱۷۹	۵۶. نیازمندی و در دسترس بودن فضا
۱۸۲	۶. خلاصه
۱۸۲	۷. تمرین‌ها و سوالات مروری

تحلیل جریان مواد و فرآیند ۷

۱۸۷	۱.۷. صنعت غذایی فوری
-----	----------------------

۱۸۷	۲.۷ مقدمه.....
۱۸۸	۳.۷ داده‌های مورد نیاز برای تصمیمات چیدمان.....
۱۹۰	۱.۳.۷ الگوهای جریان.....
۱۹۰	۱.۱.۳.۷ الگوهای رایج جریان.....
۱۹۱	۲.۱.۳.۷ پنج نوع چیدمان.....
۱۹۲	۱.۲.۱.۳.۷ چیدمان محصولی.....
۱۹۳	۲.۲.۱.۳.۷ چیدمان فرآیندی.....
۱۹۴	۳.۲.۱.۳.۷ چیدمان مکان ثابت .....
۱۹۵	۴.۲.۱.۳.۷ چیدمان مبتنی بر فناوری گروهی .....
۱۹۶	۵.۲.۱.۳.۷ چیدمان ترکیبی .....
۱۹۷	۲.۳.۷ نمودار جریان فرآیند .....
۱۹۸	۳.۳.۷ نمودار جریان .....
۱۹۹	۴.۳.۷ رَوَند نما .....
۱۹۹	۱.۴.۳.۷ داده‌های کیفی جریان .....
۱۹۹	۲.۴.۳.۷ نمودار رابطه .....
۲۰۰	۱.۲.۴.۳.۷ ساخت نمودار رابطه .....
۲۰۲	۳.۴.۳.۷ داده‌های کمی جریان .....
۲۰۳	۵.۳.۷ معیارهای فاصله .....
۲۰۳	۱.۵.۳.۷ اقلیدسی .....
۲۰۴	۲.۵.۳.۷ مجذور اقلیدسی .....
۲۰۴	۱.۲.۵.۳.۷ فاصله عمودی-افقی .....
۲۰۵	۲.۲.۵.۳.۷ چی شفت .....
۲۰۵	۳.۲.۵.۳.۷ فاصله راهرو .....
۲۰۶	۴.۲.۵.۳.۷ مجاورت .....
۲۰۶	۵.۲.۵.۳.۷ کوتاهترین مسیر .....
۲۰۶	۶.۳.۷ معیارهای ارزیابی چیدمان .....
۲۰۹	۴.۷ ابزارهای ارائه طرح‌های چیدمان .....
۲۰۹	۱.۴.۷ نقشه‌ها .....
۲۱۰	۲.۴.۷ الگوها .....
۲۱۱	۳.۴.۷ مدل‌های فیزیکی سه‌بعدی .....
۲۱۱	۴.۴.۷ ابزارهای نرم‌افزاری کامپیوتر .....
۲۱۲	۵.۷ دستورالعمل‌ها برای توسعه و تولید داده‌ها .....
۲۱۳	۱.۵.۷ کسب داده‌های پایه .....

۲۱۵	۲.۵.۷. تحلیل داده‌های محصول .....
۲۱۸	۳.۵.۷. تولید داده‌ها در قالب مورد نیاز .....
۲۲۰	۴.۵.۷. اشتراک‌گذاری داده‌های اولیه و دریافت بازخورد .....
۲۲۱	۵.۵.۷. مستندسازی داده‌ها .....
۲۲۱	۶.۷. مطالعه موردی: کاربرد روش در یک شرکت تولیدی .....
۲۲۳	۷.۷. خلاصه .....
۲۲۴	۸.۷. تمرین‌ها و سؤالات مروری .....
۲۳۱	مقدمه‌ای بر چیدمان تسهیلات.....

۲۳۱	۱.۸. چیدمان تسهیلات .....
۲۳۲	۲.۸. انواع مسائل طراحی چیدمان .....
۲۳۴	۱۰.۲.۸. مسئله چیدمان سیستم‌های خدماتی .....
۲۳۸	۲۰.۲.۸. مسئله چیدمان کارخانه .....
۲۴۰	۳۰.۲.۸. مسئله چیدمان انبار .....
۲۴۱	۴۰.۲.۸. مسائل چیدمان غیرستنی .....
۲۴۲	۳۰.۸. طراحی یا بینه‌سازی؟ .....
۲۴۴	۴۰.۸. برنامه‌ریزی سیستماتیک چیدمان .....
۲۵۱	۵۰.۸. ملاحظات ویژه در طراحی چیدمان اداری .....
۲۵۳	۶۰.۸. پروژه طراحی دفتر برای یک مؤسسه ارائه‌دهنده وام مسکن .....
۲۵۴	۱۰.۶.۸. ارزیابی .....
۲۵۵	۲۰.۶.۸. برنامه‌ریزی .....
۲۵۶	۳۰.۶.۸. انتخاب مکان .....
۲۵۶	۴۰.۶.۸. طراحی و چیدمان .....
۲۶۰	۷۰.۸. انطباق با کدها، مقررات OSHA و ADA و سایر ملاحظات در طراحی تسهیلات .....
۲۶۰	۱۰.۷.۸. امکانات حمایتی .....
۲۶۰	۱۱۰.۷.۸. سالن غذاخوری .....
۲۶۱	۲۰۱.۷.۸. رختکن .....
۲۶۱	۳۰۱.۷.۸. سرویس‌های بهداشتی، روشهای دوش و آبسردکنها .....
۲۶۳	۴۰۱.۷.۸. پارکینگ .....
۲۶۴	۵۰۱.۷.۸. فضای ورزشی .....
۲۶۶	۲۰۷.۸. قانون آمریکایی‌های دارای معلولیت .....
۲۶۷	۳۰۷.۸. مقررات OSHA .....
۲۶۹	۱۰۳.۷.۸. سروصدای .....

۲۷۰	روشنایی ۲.۳.۷.۸
۲۷۱	تهویه ۳.۳.۷.۸
۲۷۲	خلاصه ۸.۸
۲۷۳	سوالات و تمرینات مروری ۹.۸

۹ الگوریتم‌ها و نرم‌افزارهای پایه برای مسئله چیدمان

۲۷۸	۱. الگوریتم‌های مسئله چیدمان ۱.۹
۲۷۹	۲. الگوریتم‌های ساخت ۲.۹
۲۸۰	۱۰. الگوریتم درخت پوشای اصلاح شده برای مسئله چیدمان تکردیفی ۲.۲.۹
۲۸۴	۲۰. رویکرد مبتنی بر نظریه گراف ۲.۲.۹
۲۹۳	۳. الگوریتم‌های بهبوددهنده ۳.۹
۲۹۳	۱۱. الگوریتم 2-Opt ۱.۳.۹
۲۹۷	۱۲. الگوریتم 3-Opt ۲.۳.۹
۲۹۸	۱۳. الگوریتم ترکیبی ۴.۹
۲۹۹	۱۴. نرم‌افزارهای طراحی چیدمان ۵.۹
۲۹۹	۱۵. الگوریتم CRAFT ۱.۵.۹
۳۰۶	۱۶. BLOCPLAN ۲.۵.۹
۳۱۱	۱۷. PFAST ۳.۵.۹
۳۲۱	۱۸. مجموعه نرم‌افزارهای طراحی کارخانه ۴.۵.۹
۳۲۱	۱۹. FactoryCAD ۱.۴.۵.۹
۳۲۲	۲۰. FactoryFLOW ۲.۴.۵.۹
۳۲۴	۲۱. نرم‌افزار Plant Simulation ۳.۴.۵.۹
۳۲۴	۲۲. نرم‌افزار Layout-iQ ۵.۵.۹
۳۲۷	۲۳. نرم‌افزار VIP-PLANOPT ۶.۵.۹
۳۳۰	۲۴. محاسبه گر مسیر جریان ۷.۵.۹
۳۳۴	۲۵. مطالعه موردی با بکارگیری LAYOUT-iQ ۶.۹
۳۳۷	۲۶. بارطراحی چیدمان و چیدمان چندطبقه ۷.۹
۳۳۹	۲۷. خلاصه ۸.۹
۳۴۰	۲۸. سوالات و تمرینات مروری ۹.۹

۱۰ فناوری گروهی و چیدمان تسهیلات

۳۵۰	۱. مقدمه ۱.۱۰
۳۵۶	۲. روش‌های خوشبندی ۲.۱۰

۱۰. الگوریتم خوشبندی براساس رتبه	۳۵۶
۱۰. الگوریتم انرژی پیوند	۳۵۹
۱۰. الگوریتم پوشاندن سطروستون	۳۶۴
۱۰. الگوریتم‌های ضربی تشابه	۳۶۶
۱۰. رویکرد برنامه‌ریزی ریاضی	۳۷۱
۱۰. بکارگیری اصول تولید سلولی	۳۷۵
۱۰. چالش‌های طراحی و برنامه‌ریزی در سیستم‌های تولید سلولی	۳۷۵
۱۰. ظرفیت ماشین	۳۷۶
۱۰. ملاحظات ایمنی و فناوری در گروه‌بندی ماشین‌آلات	۳۷۷
۱۰. حد بالای تعداد سلول‌های ماشین و اندازه یک سلول	۳۷۷
۱۰. کمینه کردن هزینه‌های انتقال بین سلولی و درون سلولی مواد	۳۷۷
۱۰. بهره‌برداری از ماشین	۳۷۸
۱۰. ع. کمینه کردن هزینه	۳۷۸
۱۰. برنامه‌ریزی کارها در سلول‌های تکی	۳۸۰
۱۰. ۸.۴. بیشینه کردن نرخ بازده	۳۸۰
۱۰. ۵. پروژه گروه‌بندی و چیدمان ماشین‌آلات	۳۸۰
۱۰. ۶. گروه‌بندی ماشین‌آلات و چیدمان: مطالعه موردی	۳۹۵
۱۰. ۱.۶. پیش‌زمینه	۳۹۵
۱۰. ۲.۶. سلول‌های انعطاف‌پذیر ناب: نقطه شروع پیاده‌سازی تولید کارگاهی ناب	۳۹۵
۱۰. ۳.۶. طراحی سلول FLEAN در HCA-TX	۳۹۵
۱۰. ۴.۶. کاربرد روش تولید سفارشی ناب در HCA-TX	۳۹۶
۱۰. ۷. خلاصه	۴۰۴
۱۰. ۸. سوالات و تمرینات مروری	۴۰۵

مقدمه ناشر

خط مشی انتشارات مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران در عرصه کتاب های با کیفیت عالی است که بتواند خواسته های بر روز جامعه فرهنگی و علمی کشور را تا حد امکان پوشش دهد.

هر کتاب دیباگران تهران، یک فرصت جدید شغلی و علمی

حمد و سپاس ایزد منان را که با الطاف بیکران خود این توفیق را به ما ارزانی داشت تا بتوانیم در راه ارتقای دانش عمومی و فرهنگی این مرز و بوم در زمینه چاپ و نشر کتب علمی و آموزشی گامهایی هر چند کوچک برداشته و در انجام رسالتی که بر عهده داریم، مؤثر واقع شویم.

گستردگی علوم و سرعت توسعه روزافزون آن، شرایطی را به وجود آورده که هر روز شاهد تحولات اساسی چشمگیری در سطح جهان هستیم. این گسترش و توسعه، نیاز به منابع مختلف از جمله کتاب را به عنوان قدیمی ترین و راحت ترین راه دستیابی به اطلاعات و اطلاع رسانی، بیش از پیش برجسته نموده است.

در این راستا، واحد انتشارات مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران با همکاری اساتید، مؤلفان، مترجمان، متخصصان، پژوهشگران و محققان در زمینه های گوناگون و مورد نیاز جامعه تلاش نموده برای رفع کمبودها و نیازهای موجود، منابعی پُربار، معتربر و با کیفیت مناسب در اختیار علاقمندان قرار دهد.

كتابی که در دست دارید ترجمه "سرکار خانم ها فهیمه لطفیان دولئی-زهرا قاسمیان مبارکه و جناب آقای مهدی اکبری" است که با تلاش همکاران ما در نشر دیباگران تهران منتشر گشته و شایسته است از یکایک این گرامیان تشکر و قدردانی کنیم.

با نظرات خود مشوق و راهنمای ما باشید

با ارائه نظرات و پیشنهادات و خواسته های خود، به ما کمک کنید تا بهتر و دقیق تر در جهت رفع نیازهای علمی و آموزشی کشورمان قدم برداریم. برای رساندن پیام هایتان به ما از رسانه های دیباگران تهران شامل سایتها فروشگاهی و صفحه اینستاگرام و شماره های تماس که در صفحه شناسنامه کتاب آمده استفاده نمایید.

مدیر انتشارات

مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران
dibagaran@mftplus.com